

Kinnitatud
Tervishoiu Kutsenõukogu
27.04.2017 otsusega nr 6

KUTSE ANDMISE KORD toitumisnõustaja ja toitumisterapeudi kutsetele

1 ÜLDOSA

1.1 Kutse andmise kord (edaspidi kord) reguleerib järgmiste kutsete andmise korraldamist (*loetelu*):

- 1) **Toitumisnõustaja, tase 5;**
- 2) **Toitumisterapeut, tase 6.**

1.2 Iga kutse kompetentsusnõuded on kehtestatud kutsestandardis. Kompetentsuse hindamise positiivse tulemusena väljastatakse kutsetunnistus.

1.3 Kutse andmisel järgitakse elukestva õppe põhimõtet - tunnustada inimeste oskusi ja teadmisi sõltumata nende omandamise ajast, kohast ja viisist ning tagada võrdsed võimalused kompetentsuse hindamisel ja tunnustamisel.

1.4 **Eesti Tervisedenduse Ühing** on punktis 1.1 loetletud kutsete kutset andev organ ehk kutse andja (edaspidi KA).

1.5 Kutse- ja hindamiskomisjoni(de) volitused kehtivad KA kutse andmise õiguse kehtivuse lõppemiseni.

1.6 Kutse- ja hindamiskomisjon(id) lähtub (lähtuvad) oma töös kutseeadusest, kutse andmise korrast ja kutsekomisjoni töökorrast, kutsestandardist jm. kutse andja kehtestatud juhenditest.

1.7 Kutse esmakordne taotlemine ja taastõendamine võivad eeltingimuste ja vormide poolest erineda.

1.8 Kutse taotlemine ja tõendamine, sh taastõendamine, on taotlejale tasuline (vastavalt kutseeaduse § 17 lõikele 2), tasu suuruse kinnitab **Tervishoiu Kutsenõukogu** (edaspidi kutsenõukogu) KA ettepaneku alusel.

1.9 Taotlemise dokumente menetletakse haldusmenetluse seaduse sätetele vastavalt, arvestades korrast tulenevaid erisusi.

1.10 Korra ja selle muudatused kinnitab kutsenõukogu ning need jõustatakse kutsenõukogu koosolekule järgneval kutse andmise väljakuulutamisel.

1.11 Kutse andmise alane nõustaja ja haldusjärelevalve teostaja on Kutsekoda.

2 KUTSE TAOTLEMISE JA TAASTÕENDAMISE EELTINGIMUSED JA ESITATAVAD DOKUMENDID

2.1 Kutse taotlemise eeltingimused:

2.1.1. Kutse **toitumisnõustaja, tase 5** taotlemise eeltingimused: taotlejal on vähemalt keskharidus koos erialase väljaõppega või erialane kõrgharidus.

2.1.2. Kutse **toitumisterapeut, tase 6** taotlemise eeltingimused: taotlejal on kõrgharidus (soovitavalt tervishoius või loodusteadustes), läbitud toitumisteraapia täiendkoolitus või omandatud

toitumisteraapiaalane kõrgharidus. Kliinilise toitumisterapeudi spetsialiseerumisega kutse taotleja on kliinilise toitumisteraapia- ja tervishoiualase (õde, ämmaemand, arst) kõrgharidusega või kliinilise toitumismeditsiinalase kõrgharidusega.

2.2 Kutse taotlemiseks esitatavad dokumendid:

2.2.1. Kutse **toitumisinõustaja, tase 5** taotlemiseks esitatavad dokumendid:

- 1) vormikohane avaldus (kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis);
- 2) koopia isikut tõendavast dokumendist (pass või ID kaart);
- 3) haridust tõendava(te) dokumendi(dokumentide) koopia(d);
- 4) täiendkoolitus(t)e läbimist või varasemat kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopia(d);
- 5) Curriculum vitae (CV) või väljatrukk avalikust andmebaasist (nt ETIS-st);
- 6) töölase tegevuse ja kutsestandardiga seotud tööperspektiivi ning arengusuundade kirjeldus (maksimaalselt 3000 tähemärki), soovi korral täiendavalt portfoolio (töid tutvustav mapp), publikatsioonide loetelu vms;
- 7) nõusolek kokkulepitud ajavahemikus komisjoni poolt suunatud juhtumiuuringu (praktiline ülesanne) läbiviimiseks ning selle kohta kutse andjale eelinfo (kliendi/patsiendi kirjeldus), nõustamise helisalvestuse ja nõustamise dokumenteeritud tulemuste edastamiseks;
- 8) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta.

2.2.2. Kutse **toitumisterapeut, tase 6** taotlemiseks esitatavad dokumendid:

- 1) vormikohane avaldus (kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis);
- 2) koopia isikut tõendavast dokumendist (pass või ID kaart);
- 3) haridust tõendava(te) dokumendi(dokumentide) koopia(d);
- 4) täiendkoolitus(t)e läbimist või varasemat kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopia(d);
- 5) Curriculum vitae (CV) või väljatrukk avalikust andmebaasist (nt ETIS-st);
- 6) töölase tegevuse ja kutsestandardiga seotud tööperspektiivi ning arengusuundade kirjeldus (maksimaalselt 4000 tähemärki), soovi korral täiendavalt portfoolio (töid tutvustav mapp), publikatsioonide loetelu vms;
- 7) nõusolek kokkulepitud ajavahemikus komisjoni poolt suunatud kliendi analüüsi läbiviimiseks ning selle kohta kutse andjale eelinfo (kliendi/patsiendi kirjeldus), nõustamise helisalvestuse ja nõustamise dokumenteeritud tulemuste edastamiseks;
- 8) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta.

2.3 Kutsete taastõendamise eeltingimused

2.3.1. Kutse **toitumisinõustaja, tase 5** taastõendamise eeltingimused:

- 1) taotleja on viimase kolme aasta jooksul on läbinud vähemalt 260 akadeemilise tunni ulatuses täienduskoolitusi, millest vähemalt poole moodustavad toitumisega seotud täienduskoolitused. Täiendkoolituste hulgas on toiduhügieeni koolitus ja esmaabi koolitus;
- 2) taotlejal on viimase kolme aasta jooksul vähemalt üks aasta töökogemust toitumisinõustamise, tervishoiu- või tervisteenuste osutamise ja/või tervisenõustamise alal.

2.3.2. Kutse **toitumisterapeut, tase 6** taastõendamise eeltingimused:

- 1) taotleja on viimase viie aasta jooksul on läbinud vähemalt 420 akadeemilise tunni ulatuses täienduskoolitusi, millest poole moodustavad toitumisega seotud täienduskoolitused. Täiendkoolituste hulgas on toiduhügieeni koolitus ja esmaabi koolitus;
- 2) taotlejal on viimase kolme aasta jooksul soovitatavalt vähemalt üks aasta töökogemust toitumisteraapia, tervishoiu- või tervisteenuste osutamise ja/või tervisenõustamise alal. Toitumisteraapia õpetamine sidus- ja sihtrühmadele ning kõrghariduse erinevatel astmetel erialaste lõputööde ja praktika juhendamised arvestatakse erialase töökogemuse hulka.

2.4 Kutse taastõendamiseks esitatavad dokumendid

2.4.1. Kutse **toitumisinõustaja, tase 5** taastõendamiseks esitatavad dokumendid:

- 1) vormikohane avaldus (kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis);

- 2) haridust tõendava(te) dokumendi(dokumentide) koopia(d), mis on saadud taastõendamisele eelneva 3 aasta jooksul;
- 3) täiendkoolitus(t)e läbimist või varasemat kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiad, mis on läbitud taastõendamisele eelneva 3 aasta jooksul;
- 4) töölase tegevuse, s.h. erialase töö mahu ja klientide profiili kirjeldus ning mõõdetud näitajatega tagasiside (töö tulemuslikkuse) kirjeldus taastõendamisele eelneva 3 aasta jooksul (kuni 3000 tähemärki);
- 5) erialase arendustegevuse ja enesearendustegevuste kirjeldus taastõendamisele eelneva 3 aasta jooksul (kuni 3000 tähemärki);
- 6) ühe valitud kliendi tööpraktika tulemuslikkuse näide juhtumianalüüsina (kuni 3000 tähemärki);
- 7) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta.

2.4.2. Kutse **toitumisterapeut, tase 6** taastõendamiseks esitatavad dokumendid:

- 1) vormikohane avaldus (kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis);
- 2) haridust tõendava(te) dokumendi(dokumentide) koopia(d), mis on saadud taastõendamisele eelneva 5 aasta jooksul;
- 3) täiendkoolitus(t)e läbimist või varasemat kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiad, mis on läbitud taastõendamisele eelneva 5 aasta jooksul;
- 4) töölase tegevuse, s.h. erialase töö mahu ja klientide profiili kirjeldus ning mõõdetud näitajatega tagasiside (töö tulemuslikkuse) kirjeldus taastõendamisele eelneva 5 aasta jooksul (kuni 4000 tähemärki);
- 5) erialase arendustegevuse ja enesearendustegevuste kirjeldus taastõendamisele eelneva 5 aasta jooksul (kuni 4000 tähemärki);
- 6) ühe valitud kliendi tööpraktika tulemuslikkuse näide juhtumianalüüsina (kuni 4000 tähemärki);
- 7) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta.

2.5 Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine

Kutsekomisjon võib kutse andmise eeltingimustele vastavuse arvestamisel ja kompetentside hindamisel rakendada varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise (VÕTA) põhimõtteid. Selle alusel hinnatakse taotleja eeltingimustele vastavust juhul, kui taotlejal puuduvad eeltingimustele vastavust tõendavad dokumendid. VÕTA arvestamise põhimõtted avaldatakse kutse andja kodulehel (www.tervis.ee).

3 TAOTLEJA KOMPETENTSUSE HINDAMINE

3.1. Toitumisnõustaja kutse hindamisstandard ja toitumisterapeudi kutse hindamisstandard on kättesaadavad kutse andja kodulehel (www.tervis.ee).

3.2. Taotleja hindamisele on kaasatud vähemalt kolm hindamiskomisjoni liiget.

3.3. Kutse **toitumisnõustaja, tase 5** kompetentsuse hindamisviisid:

Taotlejat hinnatakse **neljas etapis**:

3.3.1. Hindamine taotlemiseks vajalike **dokumentide põhjal**, mille loetelu on esitatud punktis 2.2.1.

1) Hinnatakse läbitud täiendkoolitusi.

2) Hinnatakse esitatud töölase tegevuse ja kutsestandardiga seotud tööperspektiivi ning arengusuundi.

3.3.2. Hindamine **kirjaliku testi** põhjal.

1) Kirjalik test on valikvastustega ja avatud küsimustega, test koosneb 4 osast.

2) Kirjalikku testi hinnatakse vastavalt kirjaliku testi hindamislehele (hindamisstandardis).

3) Testi positiivseks sooritamiseks on vajalik saada testi igas neljas osas 75% punktidest.

3.3.3. Hindamine **praktilise ülesande** põhjal.

1) Praktiliseks ülesandeks on esmase kliendi nõustamine.

- 2) Praktilist ülesannet hinnatakse vastavalt praktilise ülesande hindamislehele (hindamisstandardis).
- 3) Kompetentsus hinnatakse kriteeriumitele vastavaks, kui kriteeriumitest vähemalt 75% on täidetud.

3.3.4. Hindamine **vestluse** põhjal.

- 1) Vestlus toimub taotleja ja hindamiskomisjoni liikmete vahel;
- 2) Vestlust hinnatakse vastavalt vestluse hindamislehele (hindamisstandardis);
- 3) Kompetentsus hinnatakse kriteeriumitele vastavaks, kui kriteeriumitest vähemalt 75% on täidetud.

3.5. Kutse **toitumisterapeut, tase 6** kompetentsuse hindamisviisid:

Taotlejat hinnatakse **viies etapis**:

3.5.1. Hindamine taotlemiseks vajalike **dokumentide põhjal**, mille loetelu on esitatud punktis 2.2.1.

- 1) Hinnatakse läbitud täiendkoolitusi.
- 2) Hinnatakse esitatud tööalase tegevuse ja kutsestandardiga seotud töoperspektiivi ning arengusuundi.

3.5.2. Hindamine **kirjaliku testi** põhjal.

- 1) Kirjalik test on valikvastustega ja avatud küsimustega, koosneb neljast osast.
- 2) Kirjalikku testi hinnatakse vastavalt kirjaliku testi hindamislehele (hindamisstandardis).
- 3) Testi positiivseks sooritamiseks on igas testi neljas osas vajalik saada 75% punktidest.

3.5.3. Hindamine **simulatsioonülesande** põhjal.

- 1) Hindamiskomisjoni poolt etteantud patsiendi kirjelduse põhjal tuleb koostada statsionaarses tervishoiuasutuses viibiva patsiendi käsitluse kirjeldus ja edasine toitumisteraapiaplaan.
- 2) Simulatsioonülesannet hinnatakse vastavalt simulatsioonülesande hindamislehele (hindamisstandardis).
- 3) Kompetentsus hinnatakse kriteeriumitele vastavaks, kui kriteeriumitest vähemalt 75% on täidetud.

3.5.4. Hindamine **praktilise ülesande** põhjal.

- 1) Praktiliseks ülesandeks on esmase kliendi nõustamine.
- 2) Praktilist ülesannet hinnatakse vastavalt praktilise ülesande hindamislehele (hindamisstandardis).
- 3) Kompetentsus hinnatakse kriteeriumitele vastavaks, kui kriteeriumitest vähemalt 75% on täidetud.

3.5.5. Hindamine **vestluse** põhjal.

- 1) Vestlus toimub taotleja ja hindamiskomisjoni liikmete vahel.
- 2) Vestlust hinnatakse vastavalt vestluse hindamislehele (hindamisstandardis).
- 3) Kompetentsus hinnatakse kriteeriumitele vastavaks, kui kriteeriumitest vähemalt 75% on täidetud.

3.7. Kutse **toitumisterapeut, tase 6** spetsialiseerumine **kliiniline toitumisterapeut** hindamisviisid:

3.7.1. Kliinilisele toitumisteraapiale spetsialiseerudes lisanduvad kirjalikus testis kutsestandardi osas B.2.7 toodud valdkonnad.

3.7.2. Kliinilisele toitumisteraapiale spetsialiseerumise taotleja simulatsiooniülesanne ja praktiline ülesanne valitakse spetsialiseerumissuunale vastavalt ja kooskõlas kutsestandardi osaga B.2.7.

4 KUTSE ANDMISE VÄLJAKUULUTAMINE

4.1 KA kuulutab kutse andmise välja 1 kord aastas.

4.2 KA loob oma kodulehele kataloogi „Kutse andmine“, kus avalikustab ajakohase teabe:

- 1) avalduste ja dokumentide vastuvõtu koha ja tähtajad ning esitamise viisid,
- 2) hindamiste toimumise ajad,
- 3) tasu suuruse kutse andmisega seotud kulude katteks,
- 4) muu kutse andmise korraldust ning tingimusi puudutav teave.

5 KUTSE ANDMISE OTSUSTAMINE JA KUTSETUNNISTUSE VÄLJASTAMINE

- 5.1 Kutsekomisjon teeb kutse andmise või mitteandmise otsuse hindamistulemuste põhjal iga taotleja kohta eraldi.
- 5.2 KA teatab otsusest taotlejale. Kutse mitteandmise otsust põhjendatakse kirjalikult.
- 5.3 Taotlejal on õigus esitada kaebus hindamisprotsessi ja -tulemuse kohta kutsekomisjonile.
- 5.4 Taotlejal on õigus esitada vaie kutsekomisjoni otsuse kohta haldusmenetluse seaduses sätestatud tingimustel ja korras.
- 5.5 KA esitab kutsekomisjoni otsuse kutse andmise ja registrisse kandmise kohta 7 tööpäeva jooksul Kutsekojale, kes korraldab andmete kandmise kutsetunnistuse plankidele ja väljastab trükitud kutsetunnistused KA-le.
- 5.6 KA väljastab kutsetunnistuse 30 päeva jooksul pärast kutse andmise otsuse vastuvõtmist.
- 5.7 Kutse andjal on kutsekomisjoni ettepanekul õigus tunnistada kutsetunnistus kehtetuks, kui:
- 1) kutsetunnistus on saadud pettuse teel;
 - 2) kutsetunnistus on välja antud võltsitud või valeandmeid sisaldava dokumendi alusel;
 - 3) kutset omava isiku tegevus ei vasta kutsestandardiga sätestatud normidele.
- 5.8 Kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel peab kutsekomisjon andma isikule võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamuse ja vastuväited. Kutsekomisjon võib kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel tugineda kolmandate isikute (nt aukohus) seisukohtadele jne.
- 5.9 Kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel kustutatakse see kutseregistri ning KA teatab otsusest asjaomasele isikule tähtkirjaga ja avaldab sellekohase kuulutuse Ametlikes Teadaannetes (<http://www.ametlikudteadaanded.ee/>).
- 5.10 Vajadusel võib kutsetunnistuse omanik taotleda kutsetunnistuse duplikaadi väljaandmist kutseregistri volitatud töötajalt.

6 KUTSETUNNISTUSE KEHTIVUSAEG

Kutsetunnistuse kehtivusaja alguse otsustab kutsekomisjon.

Toitumisnõustaja kutsetunnistus kehtib **3 aastat**.

Toitumisterapeut kutsetunnistus kehtib **5 aastat**.

7 KUTSEKOMISJONI TÖÖKORD

Kutsekomisjon töötab välja kutsekomisjoni töökorra, kus sätestatakse:

- 1) kutsekomisjoni esimehe ja aseesimehe valimine ja kvoorumi määratlemine,
- 2) kutsekomisjoni otsuste vastuvõtmine ja protokollimine,
- 3) taotleja avalduse ja muude dokumentide vastuvõtmise ning menetlemise korraldamine,
- 4) hindamiskomisjoni moodustamine, ülesanded ja töö korraldamine,
- 5) kutse- ja hindamiskomisjoni liikmete töö tasustamise põhimõtted.

8 KUTSEKOMISJONI KOOSSEIS

Kutsekomisjoni tööd korraldab konkursiga valitud kutse andja. Kutsekomisjoni koosseisu kuuluvad:

1) Tööandjad

Eesti Personaaltreenerite Ühendus- Taimi Ainjärv

2) Töötajad/spetsialistid

Eesti Kliinilise Toitmise Selts – Hanna-Liis Lepp

Tallinna Ülikool/Eesti Tervisedenduse Ühing– Sirje Vaask

Eesti Toitumisnõustajate Ühendus – Triin Muiste

3) Koolitajad

Mihkel Zilmer- Tartu Ülikool

Tallinna Tervishoiu Kõrgkool- Kadri Kööp

4) Muud osapooled

Tervise Arengu Instituut –Anneli Sammel

9 NÕUDED KUTSEKOMISJONI LIHKMETELE

9.1 Kutsekomisjoni liige peab omama ülevaadet kutsesüsteemist.

9.2 Kutsekomisjoni liige peab omama ülevaadet toitumisnõustaja ja/või toitumisterapeudi kutsealast, isikuteeninduse ja terviseteenuse eripärast seostatult teiste valdkondadega.

9.3 Kutsekomisjoni liige peab tegutsema erapooletult.

10 NÕUDED HINDAMISKOMISJONI LIHKMETELE

10.1 Hindamiskomisjon koosneb vähemalt kolmest liikmest. Hindamiskomisjoni(de) liikmete kompetentsus peab kogumis vastama järgmistele nõuetele:

- 1) kutsealane kompetentsus (erialane ettevalmistus hinnatava kutse valdkonnas, soovitatavalt erialapraktika juhendamise ja hindamise kogemus),
- 2) kutsesüsteemialane kompetentsus,
- 3) hindamisalane kompetentsus (komisjoni liikmel peab olema õpetamise ja eksamite läbiviimise kogemus ülikooli/kõrgkooli tasemel ja/või eelnev kogemus tööalase praktika või kutse hindajana).

10.2 Hindamiskomisjoni liikmed peavad olema sobivate isikuomaduste ja hoiakutega ning tegutsema erapooletult.

10.3 Hindamiskomisjoni liikmetest ei tohi üle ühe kolmandiku olla selleks hindamiseks või kutseeksamiks ettevalmistavaid koolitajaid või vahetult väljaõppe korraldamisega seotud isikuid ja üle ühe kolmandiku ei tohi olla kutset taotleva isiku tööandjaga samast asutusest.

10.4 Juhul, kui punktis 10.1-10.3 nimetatud tingimused ei ole täidetud, peab tingimustele mittevastav hindamiskomisjoni liige end hindamisprotsessist ajutiselt taandama.

11 KUTSE ANDMISE DOKUMENTEERIMINE JA DOKUMENTIDE SÄILITAMINE

KA dokumenteerib kutse andmisega seotud tegevuse kutseasutuse välja töötatud dokumendivormide järgi ja määratud ulatuses ning dokumente säilitatakse kutseasutuse kinnitatud arhiveerimiskorras sätestatud aja jooksul, kui õigusaktides ei ole tähtaegu sätestatud.